

EUROPOS KALBŲ ŽENKLAS, SUTEIKTAS NOVATORIŠKIEMS KALBŲ MOKYMO IR MOKYMO SI PROJEKTAMS

2021-2022 M. Europos kalbų ženklo apdovanojimų Europos prioritetai

Nauji 2021-2022 m. Europos kalbų ženklo apdovanojimų Europos prioritetai atspindi visos Europos Komisijos politikos prioritetus. Jie atveria galimybę parodyti, kaip kalbų mokymasis gali būti susietas su dideliais mūsų laikų iššūkiais, ir prisidėti prie tarpvalstybinių sprendimų, pagrįstų supratimu ir komunikacija.

2020 M. rugsėjo 30 d. paskelbtas naujasis komunikatas dėl Europos švietimo erdvės atspindi švietimo ir mokymo programą po 2020 m. Tiek 2019 m. priimta Tarybos rekomendacija dėl visapusiško požiūrio į kalbų mokymą ir mokymąsi¹, tiek 2018² m. priimta Tarybos rekomendacija dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų yra šios sistemos dalis, todėl ją reikia laikyti gairėmis ir gairėmis. Toliau nurodytų prioritetų turinys atspindi bendrus Europos švietimo erdvės sistemos tikslus ir veiksmus.

2021-2022 M. Europos kalbų ženklas bus suteiktas visų švietimo ir mokymo sričių projektams, kuriais remiamas bent vienas iš toliau išvardytų Europos prioritetų. Europos prioritetai gali būti papildyti nacionaliniais prioritetais.

1. Gerinti kalbų mokymąsi pasitelkiant informacines ir ryšių technologijas (IRT) ir skaitmeninę žiniasklaidą

Tarybos rekomendacijoje dėl visapusiško požiūrio į kalbų mokymą ir mokymąsi pabrėžiama skaitmeninių priemonių svarba kalbų mokymuisi ir švietimo darbuotojų profesiniam tobulėjimui kalbų mokymosi srityje, pavyzdžiui, atviri masiniai internetiniai kursai, įskaitant „eTwinning“ ir „School Education Gateway“ mokytojų akademiją.

Skaitmeninių priemonių potencialas galėtų būti visapusiškai išnaudotas siekiant stiprinti kalbų mokymąsi, mokymą ir vertinimą atsižvelgiant į mokymosi visą gyvenimą perspektyvą. Technologijos gali labai padėti plėsti kalbų pasiūlą, suteikti galimybių susipažinti su kalbomis, taip pat jos gali būti labai naudingos remiant tų kalbų, kurių nėra mokoma mokykloje, mokymąsi. Šiuo požiūriu labai svarbus mokymosi aspektas gali būti kritinio mąstymo ir gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ugdymas bei tinkamas ir saugus technologijų naudojimas.

Reikia išnagrinėti naujus mokymosi būdus, kuriuos būtų galima naudoti vis judesnėje ir labiau skaitmeninėje visuomenėje. Tai dar labiau pabrėžta per 2020 m. COVID-19 krizę, dėl kurios mokyklos, įskaitant profesinio rengimo ir mokymo mokyklas ir kitas švietimo srities organizacijas, visame pasaulyje turi daug labiau nei anksčiau remtis skaitmeniniais mokymo metodais. Tikėtina, kad po pandemijos mišrusis mokymasis ir toliau bus daug labiau integruotas į mokymo praktiką nei anksčiau. Kalbų mokytojai, palyginti su kitu

¹ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/council-recommendation-improving-teaching-and-learning-languages_en

² https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/council-recommendation-on-key-competences-for-lifelong-learning_en

dalykų mokytojais, dažnai turi pranašumą, susijusį su naudojimosi elektroniniais ištekliais patirtimi³. Skaitmeninės naujovės suteikia galimybę daugiau kalbų mokytis ir jas vartoti ne klasėje ir mokymo programose. Dabartinės vertinimo procedūros ne visai atspindi šias naujoves;

Integruotasisturinio ir kalbos mokymasis (t. y. mokomieji dalykai per užsienio kalbą) ir skaitmeninės bei internetinės kalbų mokymosi priemonės yra veiksmingos įvairių kategorijų besimokantiems asmenims. Kalbų mokytojai visoje Europoje galėtų naudotis tęstinio profesinio tobulėjimo galimybėmis tiek atnaujindami savo skaitmenines kompetencijas, tiek mokydami, kaip geriausiai papildyti mokymo praktiką naudojant skirtingą metodiką ir naujas technologijas. Šioje srityje jiems galėtų praversti atvirųjų švietimo išteklių rinkinys, atsižvelgiant į Europos Tarybos darbą;

2. Kalbų mokymasis ir lygybės, socialinės sanglaudos ir aktyvaus pilietiškumo skatinimas

Lygių galimybių, socialinės sanglaudos ir aktyvaus pilietiškumo skatinimas yra vienas iš strateginių ES lygmens bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje tikslų. Mokyklos sėkmė visiems yra švietimo ateities vizijos, kuria bus vadovujamasi kuriant veikiančią Europos švietimo erdvę, dalis. Tai apima paramą daugiakalbiams vaikams taip, kad gebėjimai kitomis kalbomis, o ne mokymosi kalba, būtų laikomi privalumu, o ne trūkumu.

Įgyvendinant projektus turėtų būti nagrinėjama, kaip kalbų mokymasis, atsižvelgiant į mokymosi visą gyvenimą perspektyvą, gali padėti remti aktyvų pilietiškumą ir etiką, skatinti socialinių ir tarpkultūrinių gebėjimų ugdymą, kritinį mąstymą ir gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis. Pavyzdžiui, ženklavimo projektai galėtų suteikti žmonėms galimybių dalyvauti demokratiame gyvenime, dalyvauti socialiniame ir pilietiniame gyvenime vykdant formaliojo ir neformaliojo mokymosi veiklą visais mokymosi visą gyvenimą proceso etapais. Taip pat bus siekiama didinti informuotumą ir supratimą apie Europos Sąjungos kontekstą, visų pirma apie bendras ES vertybes, vienybės ir įvairovės principus, taip pat aptarti socialinį, kultūrinį ir istorinį paveldą.

Šis prioritetas gali būti įtrauktas į projektus, kuriais skatinamas kalbų sąmoningumas mokyklose ir profesinio rengimo įstaigose, kaip apibrėžta 2019 m. Tarybos rekomendacijos dėl visapusiško požiūrio į kalbų mokymą ir mokymąsi priede. Mokymosi kalbos ir kitų kalbų mokėjimas yra labai svarbus dalyvavimui demokratiame gyvenime ir socialiniam bei pilietiniam dalyvavimui. Kultūrų ir kalbų įvairovė mokyklose ir visuomenėje gali prisidėti prie įdomios ir dinamiškos mokymosi aplinkos, kurioje daug skirtingų kalbų gali klestėti ir praturtinti sveiką keitimąsi informacija ir dinamiškas diskusijas. Dėl išsamesnės informacijos žr. politikos eksperimentinio projekto LISTIAC (lingvistiškai jautrus mokymas visose klasėse)⁴ ir susijusių projektų, kuriuos bendrai finansavo Europos šiuolaikinių kalbų centras, rezultatus⁵.

³ <https://oecdutoday.com/coronavirus-foreign-language-teachers/>

⁴ Projekto LISTIAC svetainė: <http://listiac.org/>

⁵ <https://www.ecml.at/> — pavyzdžiui, temos „Plurilingualus ir tarpkultūrinis švietimas“ arba „Parama daugiakalbėms klasėms“

3. Kalbų mokytojų profesinis tobulėjimas

Europos švietimo erdvėje nustatyti plataus užmojo tikslai, kad judumas taptų realybe visiems ir kad būtų skatinamos novatoriškos ir įtraukios švietimo sistemos. Mokytojai – jų pirminis išsilavinimas ir profesinis tobulėjimas per visą karjerą – yra labai svarbūs siekiant šių tikslų.

Tarpvalstybinis judumas prisideda prie mokytojų ir būsimų mokytojų kompetencijos ugdymo ir mokytojo profesijos patrauklumo didinimo. Mokytojai taip pat atlieka svarbų vaidmenį mokyklų internacionalizavimo procese. Judumas ir bendradarbiavimas su kitų šalių mokyklomis gali suteikti joms motyvaciją, ryšius ir tarptautinę patirtį, kurios reikia, kad Europos švietimo erdvė taptų realybe Europos mokyklose.

Ženklavimo projektai gali padėti siekti šio tikslo, pavyzdžiui, nagrinėjant šias sritis:

- Praktika, kuria sudaromos sąlygos didinti kalbų mokytojų judumą. Tarptautinis mokytojų judumas pirminio mokytojų rengimo metu nėra labai paplitęs ir įvairiose šalyse yra labai įvairus. 2019 M. pabaigoje-2020 m. pradžioje nustatyta, kad „Erasmus+“ nacionalinių agentūrų konsultacinė darbo grupė vis dar turi didelių kliūčių mokytojų judumui apskritai.
- Suburti institucijas, teikiančias pirminį mokytojų rengimą, ir tęstinio profesinio tobulėjimo paslaugų teikėjus, kurie sprendžia tokius klausimus kaip veiksmingas skaitmeninių priemonių naudojimas ir mokymasis internetu, švietimas tvariam vystymuisi, mokymas daugiakalbėse klasėse, kaip sukurti įtraukią mokyklą.
- Būdai, kaip gerinti kalbų mokytojų kompetenciją ir karjeros galimybes, įvairinti karjeros galimybes ir sudaryti palankesnes sąlygas formaliam įvairių formų profesinio tobulėjimo, įskaitant kitose srityse ar užsienyje įgytą kompetenciją, pripažinimui.